

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum XIV. Accedens.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](#)

beneficio proximè vacaturo deliquerit, teus
conventus eum repellere potest, tametsi
ipse quoque ejusdem delicti particeps fue-
rit. Videri potest Georgius Eberhardus *rom.*
1. Consilio 36. n. 40.

Causa autem dicti Capituli: *cum super.*
longè diversus est ab isto, nam in eo Capitu-
lo Clericus non fundabat se super pro-
missione Canonici, sed nec eam confi-
tebatur, ac proinde Capitulum allegans
ejusmodi premissionem præcessisse, & ideo
factam à se collationem, de jure repellendi
debuit; at verò in casu hujus Capituli, Cle-
ricus actionem suam fundavit super pro-
missione facta seu expectativa contra La-
teranense Concilium, & ideo propriam tur-
pitudinem allegans repellendi potuit à Capitu-
lo, licet hoc in pari delicto existeret.

2. Aliæ quædam exceptiones sunt, in qui-
bus propriam allegans turpitudinem audi-
endus sit, videlicet si periculum anima ver-
tatur, aut de honore Sacramenti agatur, ut
in causa matrimoniali *c. Tertio loco. 13. de*
præsumptionibus. c. consanguinitate. 11. de
sententia, & re judicata. vel si agatur de in-
justo damno alterius, maximè Ecclesiæ, vi-
tando, ut si Prælatus revocet alienationem
terum Ecclesiasticarum à se male factam,
allegans proprij delicti turpitudinem, quâ
de re infra.

CAPITULUM XIV.

Acceden.

PARAPHRASIS.

Abbas, & Conventus promiserant alieni
Clerico, se collatuos ipsi beneficium,
quando potuerint; cum autem postea
intermitterent, Clericus ab Innocentio
III. judices delegatos super ea re impe-
travit. Coram his comparentes Mona-
chi exceperunt, quod eis promissione
non tenentur, quia facta sit contra
Concilium Lateranense, quod ejusmodi
gratiae expectativa irritæ declarantur.
Hoc cognito responderet Papa, aliud esse,

si Prælatus promittat, se beneficium col-
laturum, cum potuerit, & aliud, cum
vacaverit, quandoquidem in pluribus
casibus facultas conferendi offerte se po-
test, ita ut collatio non cadat sub ex-
pectationem beneficij vacaturi. Erida-
mandat Pontifex, ut Abbas, & Monas-
chi, cum potuerint, dicto Clerico bene-
ficium Ecclesiasticum assignent.

SUMMARIUM.

1. *Actio ex nuda promissione de Jure Co-*
nonicō oritur.
2. *Mutata hujus Capituli constitutio-*
c. 2. eodem in sexto.

Notandum primò. Ex nuda promi-
ssione acceptata secundum forum Co-
nomicum producitur jus, & actio, qui
re dixi *in c. 1. de pactis.*

Notandum secundò. Episcopus, & Ce-
pucū non prohibentur recipere Canonici
cum promissione, quod præbenda ei con-
ferre velint, cum potuerint, aut cum occa-
sio se obtulerit, partim quia hac conditio
& obligatio de jure ineficit, & ideo novam
imponitur; partim, quia per eam promi-
ssione non datur gratia expectativa be-
neficij proximè vacaturi, cum alia occa-
siones providendi se offerte possint, v.g.
per novæ præbenda creationem, aut præ-
benda divisionem, prout hic notat *Gl. 2.*
caſibus.

Notandum tertio. Quod hujus Capituli
constitutio mutata sit *in c. 2. eodem m. n.*
6. ubi decernitur, ut talis promissio con-
ferendi beneficij, cum occasio se obtrahat,
vel cum potero, irrita sit, quia sub illa
pollicitatione, tanquam pallio verborum,
aperitur via ad præmittenda beneficia vi-
catura contra Concilium Lateranense, &
mortis alienæ votum ingeritur, Ecclesiæ
ac Prælaturis, & Personis Ecclesiasticis gre-
vamina plurima inferuntur; ideo prohibi-
tur, & castigatur ibi quælibet talis promissio
sub quovis modo, aut forma verborum de-
cetero fiat.

Cap.